

Raadsvoorstel 'Financiële verordening 2024

Waalre, 22 oktober 2024

Vergaderdatum:	10 december 2024
Voorstelnummer:	2024-85
Zaaknummer:	796809
Portefeuillehouder:	M. Pieters
Naam opsteller:	Interne auditgroep
Naam voorstel:	Voorstel tot het vaststellen van de Financiële verordening 2024 gemeente Waalre
Grondslag raadsbesluit:	Artikel 212, eerste lid Gemeentewet

Voorgesteld besluit

1. Te besluiten Artikel 12, lid 4 van de Financiële verordening 2023 aan te passen door nadere afspraken te maken over onderschrijdingen van lasten en overschrijdingen van baten.
2. Te besluiten Artikel 12, lid 1 van de Financiële verordening 2023 aan te passen door de algemene dekkingsmiddelen – o.a. lokale heffingen en de algemene uitkering van het Rijk – niet mee te nemen in de rechtmatigheidsverantwoording.
3. Te besluiten op te nemen in de financiële verordening in artikel 12, lid 4 dat afwijkingen < € 100.000 op programmaniveau (rapportagegrens die is vastgesteld door uw raad) acceptabel zijn voor de rechtmatigheid.
4. Te besluiten Artikel 12, lid 4 van de Financiële verordening 2023 aan te passen door op te nemen dat alle afwijkingen die gerapporteerd zijn in de Planning & Control documenten (begroting, tussentijdse rapportages en jaarstukken) als acceptabel beschouwd worden.
5. Te besluiten om het startmoment van activeren van investeringen altijd op 1 januari van het volgende boekjaar te laten ingaan.
6. De tekstuele wijzigingen ten opzichte van de Financiële verordening 2023 vast te stellen (zie bijlage 1).
7. De Financiële verordening 2024 vast te stellen (zie bijlage 2). Onder intrekking van de Financiële verordening 2023.

Onderwerp

Financiële verordening 2024 Gemeente Waalre

Voorstel

1. Te besluiten Artikel 12, lid 4 van de Financiële verordening 2023 aan te passen door nadere afspraken te maken over onderschrijdingen van lasten en overschrijdingen van baten.
2. Te besluiten Artikel 12, lid 1 van de Financiële verordening 2023 aan te passen door de algemene dekkingsmiddelen – o.a. lokale heffingen en de algemene uitkering van het Rijk – niet mee te nemen in de rechtmatigheidsverantwoording.
3. Te besluiten op te nemen in de financiële verordening in artikel 12, lid 4 dat afwijkingen < € 100.000 op programmaniveau (rapportagegrens die is vastgesteld door uw raad) acceptabel zijn voor de rechtmatigheid.
4. Te besluiten Artikel 12, lid 4 van de Financiële verordening 2023 aan te passen door op te nemen dat alle afwijkingen die gerapporteerd zijn in de Planning & Control documenten (begroting, tussentijdse rapportages en jaarstukken) als acceptabel beschouwd worden.
5. Te besluiten om het startmoment van activeren van investeringen altijd op 1 januari van het volgende boekjaar te laten ingaan.
6. De tekstuele wijzigingen ten opzichte van de Financiële verordening 2023 vast te stellen (zie bijlage 1)
7. De Financiële verordening 2024 vast te stellen (zie bijlage 2). Onder intrekking van de Financiële verordening 2023.

Inleiding

Het college is vanaf boekjaar 2023 verantwoordelijk voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording. Het begrotingscriterium is een van de toetsingscriteria voor de controles op de rechtmatigheid. Voor het tot stand komen van de jaarrekening 2023 heeft de gemeente Waalre de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV van november 2023 toegepast. In deze nieuwe Kadernota staat beschreven wanneer begrotingsverschillen tot rechtmatigheidsfouten leiden. In deze nieuwste versie van de Kadernota zijn de kaders veel ruimer dan voorheen waardoor nadere afspraken met de raad nodig zijn. Op advies van de accountant - en gesteund door een uitspraak van de Commissie BBV - zijn deze nadere afspraken opgenomen in de Financiële verordening 2024, Artikel 12 (Beslispunten 1 t/m 4).

Verder is in de Financiële verordening een afspraak toegevoegd over het startmoment van activeren van investeringen en een aantal tekstuele aanpassingen (Beslispunt 5 en 6). Op 14 november is de aanscherping van de Financiële verordening besproken met de auditcommissie.

Beoogd resultaat

Een geactualiseerde financiële verordening, die:

1. voldoet aan geldende wet- en regelgeving;

2. voorziet in afspraken aangaande de begroting en verantwoording waarmee de raad in staat wordt gesteld haar kader stellende en controlerende taken uit te voeren.
3. voorziet in afspraken aangaande het financieel beleid, de financiële organisatie en het financiële beheer, welke bijdragen aan een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de aan de gemeente Waalre opgedragen taken.

Argumenten

- 1.1. *Het risico beperken op het niet rechtmatig tot stand komen van verantwoorde baten en laten binnen de gestelde grenzen*

In de jaarrekening 2023 is gebleken dat het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording veel afwijkingen heeft opgeleverd. Deze afwijkingen hadden betrekking op over- en onderschrijdingen op zowel baten als lasten. In november 2023 publiceerde het Rijk een nieuwe Kadernota Rechtmatigheid. In de oude Kadernota werden alleen overschrijdingen op lasten meegenomen. In de nieuwe Kadernota geldt dit voor zowel over- als onderschrijdingen op baten en lasten. De nieuwe Kadernota Rechtmatigheid was nog niet vertaald in de Financiële verordening 2023. Zonder nadere afspraken met de raad – in de Financiële verordening 2024 - is de kans vrijwel nihil dat de gemeente Waalre kan voldoen aan de rechtmatigheidsgrenzen. In de praktijk is namelijk pas in februari van het jaar erop bekend of sprake is van over- of onderschrijding binnen een taakveld. Op dat moment is het volgens de huidige afspraken te laat om dit aan de raad te melden. En is het daarmee onrechtmatig.
- 1.2. *De huidige interpretatie van de Kadernota Rechtmatigheid levert buitenproportioneel veel administratieve last op*

Over boekjaar 2023 hebben we geconstateerd dat het niet tijdig melden van onderschrijdingen op lasten en overschrijdingen op baten tot een onrechtmatigheid op het begrotingscriterium leiden. Volgens de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV moet dit aan de raad worden gemeld op het moment dat dit bekend had kunnen zijn. Het levert een buitenproportionele administratieve last voor de organisatie op om hieraan te voldoen. Als voorbeeld: HR-budgetten worden soms iets later ingezet dan vooraf ingeschat omdat de kandidaat later start of worden eerder beëindigd omdat de werkzaamheden eerder afgerond zijn. In de praktijk is het erg veel werk om al die kleine mutaties continu inzichtelijk te hebben en in de Turap op te nemen.
- 1.3. *De Kadernota rechtmatigheid biedt ruimte om nadere afspraken met de raad te maken*

In de Kadernota rechtmatigheid staat; De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet) en worden door de raad zelf nader ingevuld en geconcretiseerd. De raad bepaalt zelf op welk niveau de budgetten in de begroting en investeringen worden geautoriseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.
- 1.4. *De accountant adviseert nadere afspraken met de raad te maken*

De accountant onderschrijft de voorgestelde wijziging van de Financiële verordening. Het boekjaar 2023 is het eerste jaar waarover het college de rechtmatigheidsverantwoording aflegt. Het is voor alle partijen een nieuwe werkwijze waarvan de

implicaties vooraf niet allemaal bekend waren. De accountant heeft tijdens de controlewerkzaamheden voor jaarrekening 2023 geadviseerd nadere afspraken met de raad te maken over het toepassen van het begrotingscriterium.

1.5 De Commissie BBV deed een uitspraak over het maken van nadere afspraken

Op 17 juni 2024 adviseerde de Commissie BBV op haar website een andere gemeente over het begrotingscriterium. Het advies van de Commissie BBV luidde: Overschrijdingen van baten en onderschrijvingen van lasten zijn niet onrechtmatig, maar kunnen onrechtmatig zijn als dat niet tijdig is gemeld in overeenstemming met de afspraken met de raad danwel wat in de afgelopen jaren hierbij gebruikelijk was. Als het afgelopen jaren gebruikelijk was om de raad bij de vaststelling van de jaarrekening te informeren, dan hoeft dit niet onder punt 3 van de tabel begrotingsonrechtmatigheid te worden opgenomen. De commissie BBV adviseert hierover alsnog nadere afspraken te maken met de raad.

1.6 De voorgestelde werkwijze sluit aan bij de werkwijze van afgelopen jaren

In voorgaande jaren werden alleen de overschrijdingen op lasten aan de raad gemeld. En werden deze in de jaarstukken toegelicht als ze onrechtmatig waren. En voorafgaand aan de accountantscontrole bestond al de mogelijkheid de raad tijdig te informeren met de RIB (Narap). Het opnemen van onderschrijvingen op baten is een uitbreiding van de informatieplicht aan de raad ten opzichte van voorgaande jaren.

2.1 De accountant adviseert nadere afspraken met de raad te maken

De accountant onderschrijft de voorgestelde wijziging van de Financiële verordening. De reden dat de accountant adviseert de algemene dekkingsmiddelen niet mee te nemen in de rechtmatigheidsverantwoording is dat een gemeente geen invloed kan uitoefenen op de hoogte van de bedragen (met name de algemene uitkering van het Rijk). Het is niet mogelijk om hierop beheersmaatregelen te treffen.

3.1 Afwijkingen onder € 100.000 op programmaniveau zijn automatisch acceptabel als we dit opnemen in de Financiële verordening

In het raadsbesluit van 20 april 2021 heeft u de verantwoordingsgrens voor rechtmatigheidsfouten vastgesteld op € 100.000 op programmaniveau. Formeel is nog niets opgenomen over het rechtmatigheidsoordeel van bedragen onder de € 100.000 op programmaniveau. Als hierover geen afspraak wordt vastgelegd in de Financiële verordening, zijn deze bedragen automatisch onrechtmatig en worden ze meegewogen in het rechtmatigheidsoordeel.

4.1 Alle afwijkingen gerapporteerd in de Planning en Control (P&C) documenten worden als acceptabel beschouwd.

Afgelopen jaar heeft het rijk tussentijds de spelregels van de rechtmatigheidsverantwoording gewijzigd, waardoor de gemeente Waalre een onrechtmatige verklaring heeft moeten afgeven. Om het risico uit te sluiten dat we een onrechtmatige verklaring af moeten leggen door aanpassingen in wetgeving die buiten onze invloed liggen, stellen we voor art 12 lid 4d aan te passen. De financiële positie van de gemeente Waalre ligt onder een vergrootglas, waardoor het afgeven van een onrechtmatige verklaring niet wenselijk is. Door op te nemen dat alle afwijkingen die gerapporteerd zijn in de P&C documenten acceptabel zijn, voorkomen we dat gemeente Waalre een onrechtmatige verklaring moet afgeven. De verantwoording, toelichting in

de paragraaf bedrijfsvoering en de te nemen verbetermaatregelen blijven ongewijzigd. Echter is de conclusie in de uiteindelijke verklaring niet onrechtmatig. Hiermee houdt de gemeente de bedoeling van de wet in stand (namelijk procesverbetering en het goede gesprek tussen College en Gemeenteraad), zonder de enorme administratieve last en het risico op het moeten afgeven van een onrechtmatige verklaring.

Het alternatief is artikel 12 lid 4d niet aan te passen en laten staan dat afwijkingen die zich voordoen na de laatste turap gemeld kunnen worden in een RIB (narap), waarmee ze rechtmatig worden. Hiermee loopt gemeente Waalre meer risico op het moeten afgeven van een onrechtmatige verklaring en ontstaat er een zware administratieve last, terwijl de bedoeling van de Wet rechtmatigheidsverantwoording in beide gevallen optimaal nagestreefd wordt.

5.1 Nieuwe software vraagt om een vast proces voor het activeren van investeringen
Vanaf boekjaar 2025 gaat Financiën werken met de Activamodule van Centric. Om investeringen in deze module te verwerken is het nodig om te werken met een vast proces. Dit sluit ook aan bij de voorgeschreven werkwijze in de BBV.

6.1 De Financiële verordening aanpassen op de actualiteit
De tekstuele aanpassingen zijn verwerkt in een Was-Wordt lijst (zie Bijlage 1).

7.1 Het is de bevoegdheid van de raad om de financiële afspraken vast te stellen.
Een aanpassing in de Financiële verordening betekent dat deze opnieuw vastgesteld moet worden. En de Financiële verordening 2023 wordt ingetrokken.

Kanttekeningen

Beslispunt 1 en 2 De reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole wordt beperkt

Door het aanpassen van de financiële verordening wordt de reikwijdte beperkt en zal er niet meer gerapporteerd worden op onderschrijdingen van lasten en overschrijdingen van baten, alsmede op de algemene dekkingsmiddelen. Uw raad krijgt op deze onderdelen geen expliciet inzicht meer in de rechtmatigheidsverantwoording. Met deze aanpassing wordt de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole praktisch uitvoerbaar gemaakt.

Beslispunt 4 Alle afwijkingen gerapporteerd in de P&C documenten zijn acceptabel

Door het aanpassen van de financiële verordening zullen we geen onrechtmatige verklaringen meer afleggen. Alle afwijkingen worden acceptabel wanneer deze in de jaarstukken gerapporteerd zijn. Dit kan overkomen alsof de gemeente Waalre de intentie van de rechtmatigheidsverantwoording probeert te omzeilen. Echter is dat niet het geval. Het college heeft de afweging beslispunt 4 op te nemen en dus artikel 12 lid 4 aan te passen zorgvuldig gemaakt. Met name de grote kans dat de huidige werkwijze leidt tot veelvuldig jaar op jaar onrechtmatigheid en dat dit voor de beeldvorming schadelijk is, heeft het college ervoor gekozen dit artikel op te nemen. De verantwoording en toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering blijft echter ongewijzigd bestaan, zodat uw raad inzicht houdt in de afwijkingen. En ook het goede verantwoordingsgesprek tussen college en raad (en Auditcommissie) blijft ongewijzigd. Door de toevoeging dat alle afwijkingen gerapporteerd in de jaarstukken ook acceptabel zijn wordt alleen de daadwerkelijke conclusie over de rechtmatigheid beïnvloed.

Kosten en dekking

Het gaat om een actualisatie van de verordening door eigen medewerkers binnen bestaande budgetten.

Duurzaamheid

N.v.t.

Burgerparticipatie

N.v.t.

Inclusieve samenleving

N.v.t.

Communicatie

De geactualiseerde Financiële verordening wordt na vaststelling gepubliceerd op Overheid.nl en bekendgemaakt in de Schakel.

Kernboodschap

Na het eerste jaar van de rechtmatigheidsverantwoording door het college was het nodig om de afspraken in de Financiële verordening aan te scherpen.

Vervolprocedure en planning

Na vaststelling wordt de Financiële verordening 2024 gepubliceerd. De ingangsdatum van de Financiële verordening is met terugwerkende kracht 1 januari 2024.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

Bijlage 1. Was-Wordt lijst Financiële verordening 2024
Bijlage 2. Financiële verordening 2024.

Bijlagen ter informatie

Dit voorstel bevat geen bijlagen ter informatie.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,
gemeentesecretaris,

Mr. drs. R.L. Franken,

burgemeester,

M.F. Oosterweer